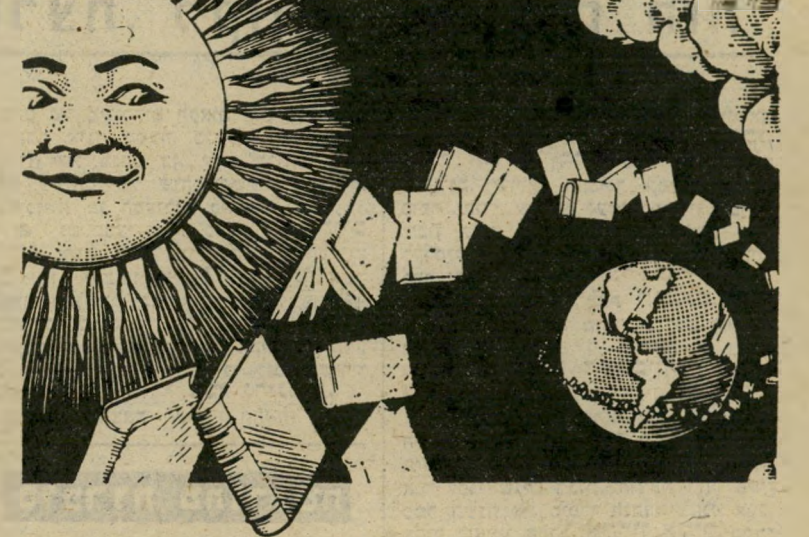

מדע בידיוני

מוולס עד מילברג

קדחת ספרות המדע הבידיוני בתר- גום לעברית לא נרגעה במהלך השנה ה- אחרונה. הכולט שבין ספרי המדע (מדע- בידיוני) שראה אור במהלך השנה, הוא התרגום המחדש לעברית של מלחמת ה- עולמות מאת ה. ג. וולס, שראה אור

הספר מודעות מינית מאת ב. ז. ז. מקארתי בשיתוף מ. ריאן ופ. א. גונסון, שראה אור בהוצאת אורעס. ספר אחר הוא דו"ח הייט שתיאר את המיניות של האשה. ספר זה כבר יוצא מתוך הנחת היסוד, ששרי הייט העניקה לגיטימציה לאוננות, ולכן הוא מטפח ומפתח את מרחב האפי- שריות של המודעות המינית, החל באוני- גות וכלה במישל, כאשר הכל נעשה כמחקר גלוי בין שני אנשים, שהמעבדה היא גופותיהם. בהוצאת זמורה ביתן מודן ראה אור ספר עבכרס מאת פרופ' גור' דון בורן, מחת הכותרת הריון. ספר זה מכנה בין עמודיו את כל הידוע על עידן זה בחייה של האשה, מן הבחינה הגופ- נית והרוחנית. סיפרה של אנג'לה בא- רון התפתחותן של אמהות, שראה אור בהוצאת רשפים, מביא את השלב הבא

אחרי ההריון, ודומה כי רצף זה של ספי- רים, מעיד ולראות במעט, על מגמה הקי- ימת באחרונה במו"לות הישראלית של פירסום סוג מוגדר של ספרי מדע-שימושי.

עיון

מסארטר עד עוז

ספרי עיון רבים ראוי אור במהלך השנתיים האחרונות, ומרביתם מיועדים לקבוצות מוגדרות של קוראים, ומיעוטם לקהל הקוראים הרחב. חלק מקבוצת ספי- רים זו מובא בה: הירחורים בשאלה ה- יהודית, מאת הפילוסוף הצרפתי המנוח ז'אן פול סארטר, שראה אור בהוצאת ספרית פועלים ובתרגומי של מנחם ברין, מנתח את אחד הניתוחים המבי- ריקים של המגע רבי-עמיתים שבין ה- יהודי והיהודי לבין הנוצרי והאנטיש- יות. ספר על גבול העיון והספרות היה, הוא הפנקס פתוח מאת יצחק שדה, מייסד הפלמ"ח, שראה אור במסגרת ה- כך הראשון של כתביו, הוואיס-אור בהוצאת הקיבוץ המאוחד. שלושה ספרי- אנתרופולוגיה בעלי מגמה פופולארית ראוי אור באחרונה, ושלושתם בעלי עניין רב, אסכי הם מיציגים עמדות שונות ב- מדע זה. האחד, סיפרו של מרווין הא- רי, קניבליזם ומלכיות, תורגם בידי מל- כה זנגרי, וראה אור בהוצאת ספרית פו- עלים. הספר השני בנושא זה הוא דרקוני- גוהדען, מאת קרל סגן, שראה אור ב- הוצאת רשפים, בתרגומה של ליאורה שגב. השלישי בספרי האנתרופולוגיה, הוא סיפרו של מיכאל לנדמן האדם בעיני עצמו, שראה אור בהוצאת ספרית פועלים.

שני ספרים מעולים, בהדפסה חזי- זרת, ראוי אור בהוצאת הספרים חגנס. הראשון, סיפרו של יעקב שלנגר הפי- לוסופיה של שלמה אבן גבירול, והשני, קובץ מאמריו של יצחק יוליוס גומ' מן, דת ומדע. הבלשן וההוגה-הידוע ה- אמריקאי ממוצא יהודי נועם חומסקי, זכה השנה ששניים מספריו יראו אור ב- תרגום לעברית. הראשון בספריו המתור- גמים, לשון ורוח, ראה אור בהוצאת ספ-

רית פועלים, בעוד סיפרו האחר, לשון וחירות, ראה אור בהוצאת מיפרש. ספר רביענין הוא סיפרו של ההוגה מכס זכר, על הכאריזמה ובניית המוסדות, שראה אור בהוצאת מגנס. נסיון ישראלי להתמודד עם תיאוריות סטרוקטורליס- טיות מקובלות בעולם, הוא סיפרו של זאב לוי, סטרוקטורליזם בין מתודי ותמונת עולם, שראה אור בהוצאת ספרית פועלים, ספר המאפשר לקורא העברי להתחיל ולהתמצע בעולם של תיאוריות חדשניות, שמעט מאוד ידוע עליהם. לואיס ס. פויאר, בסיפרו איני שטיין ובני דורו שראה אור בהוצאת אור פיקס עם עובד, ובתרגום גר לוי, מביא נסיון של מיקום מעמדו ועוצמתו של איינשטיין בתהליך לו שותפים בני-דור שלם. קארל לוטווס באקר, בסיפרו הקריה של מעלה, מתמודד עם אחד הנושאי- אים המרכזיים של התרבות הנוצרית, ו- עצם התרגום הוא אחד מהנסיגות הראי- שונים להתמודד, בעברית, עם נושא זה. הספר ראה אור בהוצאת ספרית פועלים, עם מדור אחר של הנוצרות, מתמודדת החוקרת רבקה שכטר בסיפרה אויב קוסקי, שראה אור בהוצאת עכשוו, ספר בו היא מתמודדת עם המגמה של מרתין לותר בנצרות, מגמה שלדברי הגב' שכי- טר, יש לה חלק מכובד בניצני ובשורשי התנועה הנאצית, שהביאה להשמדת יה- דות-אירופה. ספר בעל מערך מפרט של נושא כותרתו, הוא האנטישמיות בעת ה- חדשה מאת פרופ' שמואל אטינגר, שראה אור בהוצאת ספרית פועלים. דמותו של טולסטוי ואמונותיו עומדים לבחינה בסיפרו הדק של ישעיהו ברלין הקיפוד והשוטל, שראה אור בהו- צאת רשפים. גם אלכסנדר קורא ב- סיפרו אפלטון כפשוטו, שראה אור בהו- צאת אופקים עם עובד, עורך נסיון של התמודדות מרתקת עם דמות, שהותירה את רישומה על מחשבת-הכלל.

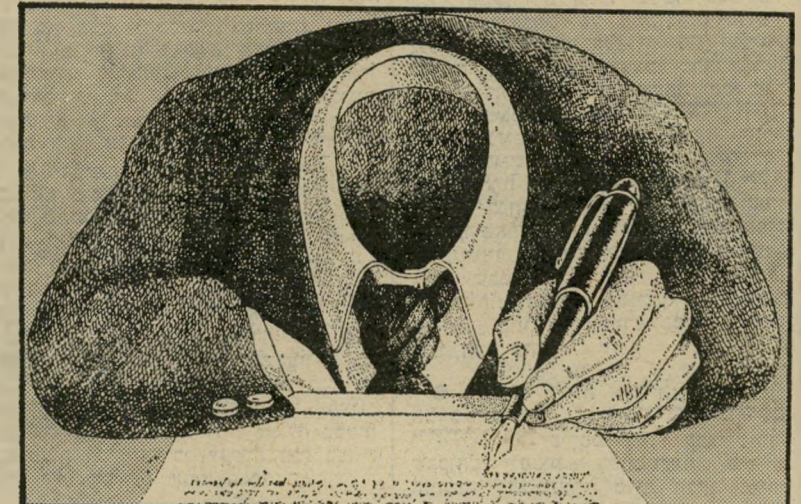
ספרים רבים העוסקים בחקר התרי- בות ובשוליה ראו-אור במהלך השנה ה- אחרונה. רבי-משקל ומשמעות הוא סיפרו של ארינורד האוזר, ההיסטוריה החב- רתית של האמנות והספרות (2 כרכים), אשר ראה אור בהוצאת הקיבוץ המאוחד, בתרגומם של רנה טפיר, מנחם דור- מן ואברהם יבין. ספר בו בוחן אחד מהחוקרים המעמיקים ביותר של התרי- בות המערבית, את תהליכיה ומגמותיה של תרבות זו. פרופ' נורית גוברין, בסיפרה מפתחות, הצליחה - בניגוד ל- מרבית חוקרי הספרות העברית - ליצור ספר מרתק, בו היא חושפת את הקשר

זו, פרופ' דן מרון, פירסם השנה שני ספרים בעלי משמעות וערך לחקר והבנת הספרות העברית. הראשון, בין חזון לאמת, המתאר את ניצני-הרומן-העברי והאידי ב-19 המאה ה-19 שראה אור בהוצאת מוסד ביאליק, והספר השני, כיוון אורות, בו הוא מתמודד עם סופרים בני המחצית רם להבנתם וראייתם, מפרספקטיבת זמן ומשמעות ספרותיים-ערכיים ביותר. ספר זה ראה אור בהוצאת שוקן. פירסום החרי- רג מתחומי פירסומו המקובלים, הוא הקרי- בץ באור התכלת העזה, אותו פירסם ה- סופר עמוס עוז בהוצאת ספרית פועלים, קובץ שהוא בבחינת תערוכת של מסות והרצאות על ספרות, יחד עם הבעה ישי- רה של השקפות חברתיות ונייניות, ב- גבול הדימומים של מלחמת-התרבות המתקרבת בצעדי ענק לעבר החברה-הי- שראלית. בבאר התכלת העזה מתגלה פן חדש של עמוס עוז, פן שאינו נופל מערי- כו כסופר, ולעיתים אף מתעלה מעליו.

סיפרות נוער

מטולקין עד שביט

הטרילוגיה שרה-הטבעות, שראתה אור השנה בהוצאת זמורה ביתן מודן, טרילוגיה מפלאה אותה חבר מחבר ה- הוביט, ג. ר. טולקין, היא היהלום שב- תרגומי ספרות הנוער בשנה האחרונה. ספר-נוער מעולה אחר שתורגם לעברית, הוא טבעת מלכת שבא, מאת הנרי ריי- דר הגרד, שראה אור בהוצאת כתר. ה- סופר הוותיק אליעזר שמואלי פירסם קובץ של סיפורים, המטיף לאהבת יהו- די-ערבים, תחת הכותרת שכונות טובה. הקובץ ראה אור בהוצאת ספרית פועלים. סיפור מופלא אל תוך ההינדות וביקורת בני-האדם, עורך אורי אורלב בסיפורו קשה להיות אריה, שראה אור בסידרת דן חסכן שבהוצאת עם עובד. מסע לעבר ה- עבר המנדטורי, עורך ג' (וי) שאול, ב- סיפרו בזו לספר הלבן, שראה אור בהו- צאת עמית. מסע נוסף אל העבר הארצי- ישראלי, הוא סיפרה של נורית זרחי ילדת חוץ, שראה אור בהוצאת זמורה ב- יתן מודן. קלסיקן ספרות בני הנעורים, אריך קסטנר, זכה השנה שספר נוסף פרי- עטו יראה אור בעברית, והפעם זה עצרת החיות, המתאר את החיות, המאלצות את ההומוספיאנט' לעצור ולמנוע את המל- חמות. ספר זה תורגם בידיה של מרים ילן-שטקריס, וראה אור בהוצאת אחי- אסף. שני סיפורי-בעלי-חיים, הם ידיותי פליקה, מאת מרי אוהרה, והקסם הש' חור, שניהם ראוי אור בהוצאת זמורה ב- יתן מודן, ורב בהם הקסם לבני-הנעורים. ספר בעל עניין רב הוא סיפרו של יעקב שביט מדין, המתאר את אחת המשל-

חות היהודיות המורוות ביותר שהיו איי- פעם, משלחת של יהודים, שבאה במטרה להתיישב בדרום חצי-האיסיני בסוף ה- מאה שעברה. ספר זה ראה אור בסידרת דן חסכן שבהוצאת עם עובד.

מדע שימושי

מאוננות עד אמהות

גישה מעשית לשיפור חיי-המין הוא